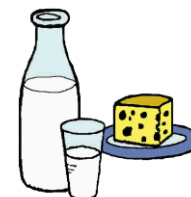

RYNEK MLEKA

Nr 9 / 2021
 11 marca 2021r.

NOTOWANIA Z OKRESU: 01-07.03.2021r.

Badanie cen sprzedaży prowadzone jest na reprezentatywnej próbie. Średnie ceny liczone są jako średnie ważona.

I. CENY SPRZEDAŻY NETTO (bez VAT) PRODUKTÓW MLECZARSKICH w zł/100kg.

1. Kraj

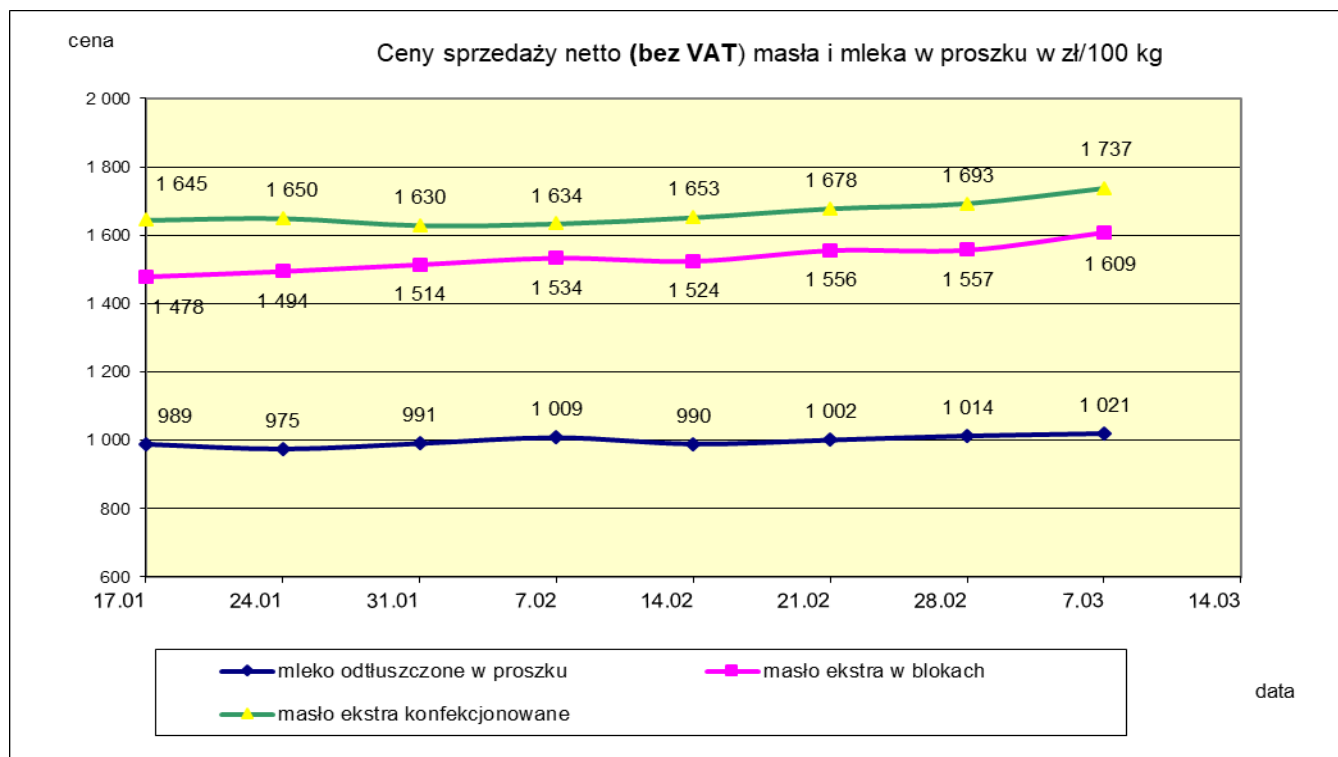
1.1. Produkty mleczarskie płynne.

TOWAR	Zawartość tłuszczu	POLSKA		
		Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana ceny [%]
		07.03.2021	28.02.2021	
Mleko spożywcze pasteryzowane	do 0,5%	--	--	--
	1,5-1,8%	--	--	--
	2%	191,2	193,5	-1,2
	3,2%	202,6	204,7	-1,0
	od 3,5%	265,4	282,3	-6,0
	Ogółem	197,1	199,6	-1,3
Mleko spożywcze UHT	do 0,5%	193,0	191,6	0,8
	1,5-1,8%	209,0	207,2	0,9
	2%	212,1	214,4	-1,1
	3,2%	216,8	214,7	1,0
	od 3,5%	227,6	232,3	-2,0
	Ogółem	214,7	213,5	0,6
Jogurt naturalny	do 0,5%	258,9	253,8	2,0
	1,5-1,8%	470,7	492,0	-4,3
	2%	395,2	381,5	3,6
	3,2%	468,9	472,8	-0,8
	od 3,5%	404,9	399,4	1,4
	Ogółem	433,6	433,4	0,0
Kefir	do 0,5%	356,8	369,5	-3,4
	1,5-1,8%	282,4	285,1	-1,0
	2%	278,7	278,3	0,2
	3,2%	440,5	440,5	0,0
	od 3,5%	--	--	--
	Ogółem	281,6	282,5	-0,3
Śmietana i śmietanka	10-29%	619,7	605,3	2,4
	pow. 29%	982,8	941,2	4,4
	Ogółem	711,8	700,0	1,7

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

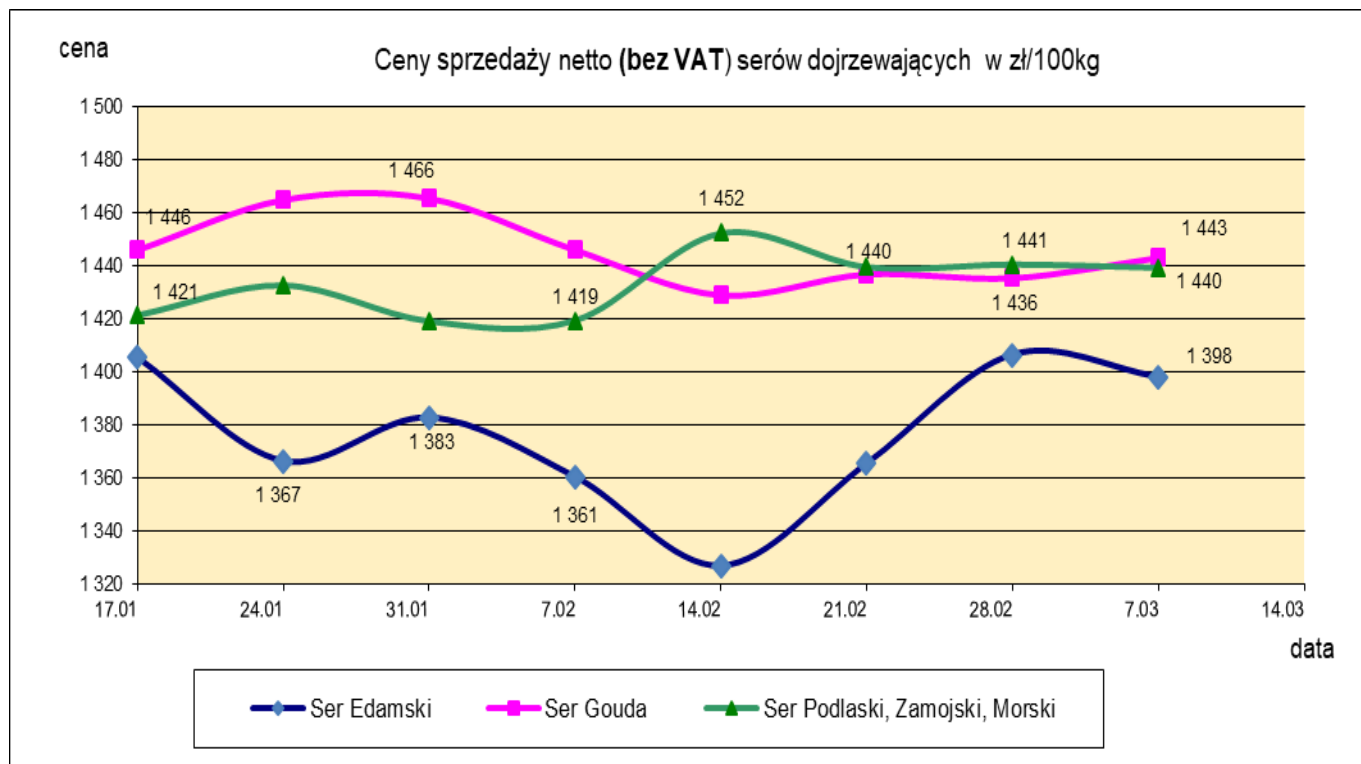
1.2. Produkty mleczarskie stałe

TOWAR	Rodzaj	POLSKA		
		Cena [zł/100kg]		tyg- zmiana
		07.03.2021	28.02.2021	ceny [%]
Masło 82% tł., 16% wody	w blokach	1609	1557	3,3
	konfekcjonowane	1737	1693	2,6
Masło 80% tł., 16%wody, 2% soli	w blokach	--	--	--
Masło	Ogółem	1709	1660	2,9
Mleko w proszku	pełne	1294	1245	3,9
	odtłuszczone	1021	1014	0,7
	Ogółem	1119	1038	7,8
Mleko zagęszczone	słodzone	nld	nld	-
	niesłodzone	584	590	-1,1
	Ogółem	736	687	7,1
Bezwodny tłuszcz mleczny		nld	nld	-
Serwatka w proszku		333	346	-3,6
Laktoza		--	--	--
Kazeina i kazeiniany		--	--	--

1.3. Sery i twarogi.

TOWAR	Rodzaj	POLSKA		
		Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana
		07.03.2021	28.02.2021	ceny [%]
SERY DOJRZEWAJĄCE	EDAMSKI	1398	1406	-0,6
	GOUDA	1443	1447	-0,3
	CHEDDAR	1412	1388	1,7
	typu EMENTALER	1610	1509	6,7
	PODLASKI, ZAMOJSKI, MORSKI	1440	1441	-0,1
	PARMEZAN	nld	nld	-
	RADAMER	nld	nld	-
Ser typu MOZZARELLA		1430	1515	-5,6
Ser typu FETA		1041	1046	-0,4
SERY PLEŚNIOWE		2178	2167	0,5
SERY i TWAROGI ŚWIEŻE	twaróg min. 40% tł.	925	905	2,2
	serek granulowany min. 40% tł.	685	676	1,3

2. Ceny sprzedaży (netto bez VAT) produktów mleczarskich za 100kg w makroregionach **.

2.1. Produkty mleczarskie stałe.

TOWAR	Rodzaj towaru	MAKROREGION											
		PÓLNOCNY			CENTRALNY			POŁUDNIOWO-WSCHODNI			ZACHODNI		
		Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana
		07.03.2021	28.02.2021	ceny [%]	07.03.2021	28.02.2021	ceny [%]	07.03.2021	28.02.2021	ceny [%]	07.03.2021	28.02.2021	ceny [%]
Masło 82% tł., 16% wody	w blokach	1599	1549	3,2	1803	1765	2,2	1759	1673	5,1	1655	1586	4,3
	konfekcjonowane	1723	1681	2,5	1747	1796	-2,7	1852	1805	2,6	1820	1702	6,9
Masło 80% tł., 16% wody, 2% soli	w blokach	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Masło	Ogółem	1694	1649	2,7	1749	1794	-2,5	1848	1803	2,5	1766	1665	6,1
Mleko w proszku	pełne	1338	1269	5,4	1380	1349	2,2	nld	nld	-	nld	nld	-
	odtłuszczone	998	1014	-1,5	1086	1026	5,8	1002	1040	-3,6	999	1010	-1,1
	Ogółem	1054	1020	3,3	1162	1082	7,4	1161	1180	-1,6	1151	1054	9,1
Mleko zagęszczone	słodzone	--	--	--	--	--	--	--	--	--	nld	nld	-
	niesłodzone	nld	nld	-	--	--	--	--	--	--	nld	nld	-
	Ogółem	nld	nld	-	--	--	--	--	--	--	nld	nld	-
Bezwodny tłuszcz mleczny	nld	nld	-	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Serwatka w proszku	358	362	-1,2	280	301	-6,8	306	321	-4,6	--	--	--	--
Laktoza	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Kazeina i kazeiniany	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

** - makroregiony sprzedaży produktów mleczarskich

Północny :Woj.: pomorskie, warmińsko – mazurskie, podlaskie, kujawsko – pomorskie.

Centralny : Woj.: mazowieckie, łódzkie.

Południowo-Wschodni: Woj.: lubelskie, świętokrzyskie, podkarpackie, małopolskie, śląskie.

Zachodni: Woj.: opolskie, dolnośląskie, wielkopolskie, lubuskie, zachodnio-pomorski

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

2.2. Produkty mleczarskie płynne.

TOWAR	Zawartość tłuszczu	MAKROREGION											
		PÓLNOCNY			CENTRALNY			POŁUDNIOWO-WSCHODNI			ZACHODNI		
		Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana
		07.03.2021	28.02.2021	cenę [%]	07.03.2021	28.02.2021	cenę [%]	07.03.2021	28.02.2021	cenę [%]	07.03.2021	28.02.2021	cenę [%]
Mleko spożywcze pasteryzowane	do 0,5%	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	1,5-1,8%	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	2%	195,5	197,7	-1,1	192	192	0,0	181	180	0,8	180	187	-3,7
	3,2%	202,5	204,7	-1,1	207	207	0,1	224	223	0,1	189	178	5,9
	od 3,5%	nld	nld	-	--	--	--	nld	nld	-	--	--	--
	Ogółem	200,1	202,7	-1,3	197	197	-0,1	184	184	-0,1	181	186	-2,9
Mleko spożywcze UHT	do 0,5%	197,2	196,8	0,2	186	185	0,3	--	--	--	--	--	--
	1,5-1,8%	210,2	208,1	1,0	207	205	0,6	--	--	--	--	--	--
	2%	214,3	216,7	-1,1	206	207	-0,5	nld	nld	-	--	--	--
	3,2%	219,6	217,4	1,0	212	210	0,7	--	--	--	nld	nld	-
	od 3,5%	227,8	232,6	-2,1	227	225	0,8	nld	nld	-	--	--	--
	Ogółem	217,2	216,2	0,5	210	209	0,6	nld	nld	-	nld	nld	-
Jogurt naturalny	do 0,5%	nld	nld	-	nld	nld	-	--	--	--	--	--	--
	1,5-1,8%	nld	nld	-	nld	nld	-	288	300	-4,2	nld	nld	-
	2%	478,6	433,9	10,3	nld	nld	-	366	371	-1,3	nld	nld	-
	3,2%	--	--	--	nld	nld	-	--	--	--	nld	nld	-
	od 3,5%	nld	nld	-	nld	nld	-	502	468	7,2	--	--	--
	Ogółem	417,1	391,6	6,5	404	428	-5,6	375	379	-1,0	467	471	-0,9
Kefir	do 0,5%	356,8	369,5	-3,4	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	1,5-1,8%	268,0	275,8	-2,8	279	280	-0,4	319	319	0,0	348	324	7,6
	2%	333,0	330,0	0,9	214	216	-0,8	281	282	-0,4	271	287	-5,4
	3,2%	--	--	--	--	--	--	nld	nld	-	--	--	--
	od 3,5%	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Ogółem	305,0	301,0	1,3	256	258	-0,6	285	287	-0,5	283	298	-5,2
Śmietana i śmietanka	10-29%	648,3	642,8	0,9	555	528	5,1	681	687	-0,9	548	546	0,5
	pow. 29%	1024,5	1017,0	0,7	936	926	1,1	773	772	0,1	980	967	1,4
	Ogółem	724,5	710,0	2,0	707	721	-2,0	699	736	-5,1	688	701	-1,8

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

2.3. Sery i twarogi.

TOWAR	Rodzaj	MAKROREGION											
		PÓLNOCNY			CENTRALNY			POŁUDNIOWO-WSCHODNI			ZACHODNI		
		Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana	Cena [zł/100kg]		tyg. zmiana
		07.03.2021	28.02.2021	ceny [%]	07.03.2021	28.02.2021	ceny [%]	07.03.2021	28.02.2021	ceny [%]	07.03.2021	28.02.2021	ceny [%]
SERY DOJRZEWAJĄCE	EDAMSKI	1433	1410	1,7	1349	1370	-1,5	--	--	--	1319	1379	-4,4
	GOUDA	1449	1456	-0,5	1405	1421	-1,2	1425	1405	1,4	1324	1386	-4,5
	CHEDDAR	nld	nld	-	nld	nld	-	--	--	--	--	--	--
	EMENTALER	1613	1484	8,7	nld	nld	-	nld	nld	-	nld	nld	-
	PODLASKI, ZAMOJSKI, MORSKI	1430	1425	0,4	1453	1459	-0,4	1445	1447	-0,2	nld	nld	-
	PARMEZAN	nld	nld	-	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	RADAMER	--	--	--	--	--	--	nld	nld	-	--	--	--
Ser typu MOZZARELLA	1430	1526	-6,3	1454	1444	0,7	1424	1407	1,2	--	--	--	
Ser typu FETA	nld	nld	-	nld	nld	-	nld	nld	-	--	--	--	
SERY PLEŚNIOWE	1964	1964	0,0	--	--	--	--	--	--	2447	2399	2,0	
SERY i TWAROGI ŚWIEŻE	twaróg min. 40% tł.	1026	1008	1,7	986	930	6,0	998	987	1,0	803	799	0,4
	serek granulowany min. 40% tł.	nld	nld	-	nld	nld	-	nld	nld	-	nld	nld	-

*-makroregiony sprzedaży produktów mleczarskich

Północny :Woj.: pomorskie, warmińsko – mazurskie, podlaskie, kujawsko – pomorskie.

Centralny : Woj.: mazowieckie, łódzkie.

Południowo-Wschodni: Woj.: lubelskie, świętokrzyskie, podkarpackie, małopolskie, śląskie.

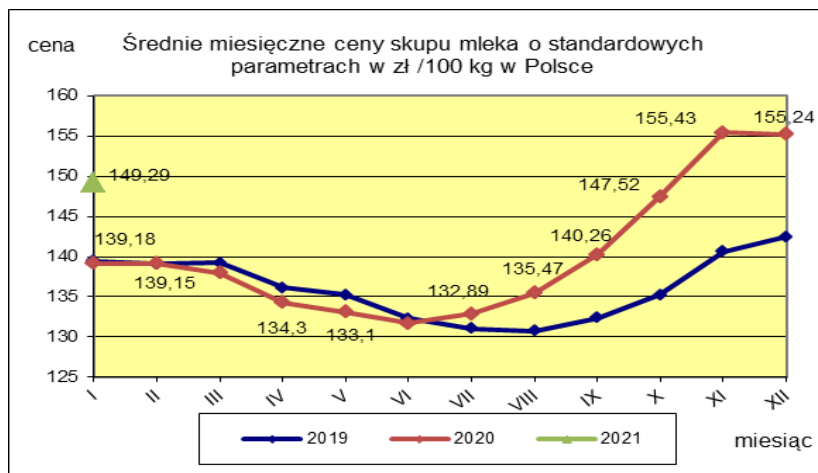
Zachodni: Woj.: opolskie, dolnośląskie, wielkopolskie, lubuskie, zachodnio-pomorskie

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

II. CENY SKUPU (netto bez VAT) MLEKA SUROWEGO o standardowych parametrach (d. kl. Ekstra) w zł/100kg.

TOWAR	POLSKA				
	Cena [zł/100kg]		Miesięczna zmiana ceny (%)	styczeń 21	
	styczeń	grudzień		białko %	tłuszcz %
Mleko surowe do skupu o standardowych parametrach	149,3	155,2	-3,8	3,37	4,20

TOWAR	MAKROREGION											
	PÓŁNOCNY			CENTRALNY			POŁUDNIOWO-WSCHODNI			ZACHODNI		
	Cena [zł/100kg]		Miesięczna zmiana ceny [%]	Cena [zł/100kg]		Miesięczna zmiana ceny [%]	Cena [zł/100kg]		Miesięczna zmiana ceny [%]	Cena [zł/100kg]		Miesięczna zmiana ceny [%]
	styczeń	grudzień		styczeń	grudzień		styczeń	grudzień		styczeń	grudzień	
Mleko surowe do skupu o standardowych parametrach	152,6	161,0	-5,2	142,6	143,5	-0,6	145,8	151,4	-3,7	147,3	149,1	-1,2

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

III. ZMIANA CEN WYBRANYCH PRODUKTÓW MLECZARSKICH.

1. Zmiana cen wybranych produktów mleczarskich w porównaniu do poprzedniego tygodnia, w oparciu o kurs €

Towar	POLSKA					
	Cena zł/100kg		Tygodniowa zmiana	Cena EUR/100kg		tygodniowa zmiana
	07.03.2021	28.02.2021	ceny [%]	07.03.2021	28.02.2021	ceny [%]
Masło Ekstra w blokach	1 609	1 557	3,3	354	345	2,6
Masło Ekstra konfekcjonowane	1 737	1 693	2,6	382	375	1,8
Mleko odtłuszczone w proszku	1 021	1 014	0,7	225	225	0,0
Mleko pełne w proszku	1 294	1 245	3,9	285	276	3,2
Ser Edamski	1398	1406	-0,6	308	312	-1,3
Ser Gouda	1443	1447	-0,3	318	321	-1,0
Średni kurs EUR				4,5440	4,5107	tyg. zmiana kursu
				4,5440	4,5107	0,74

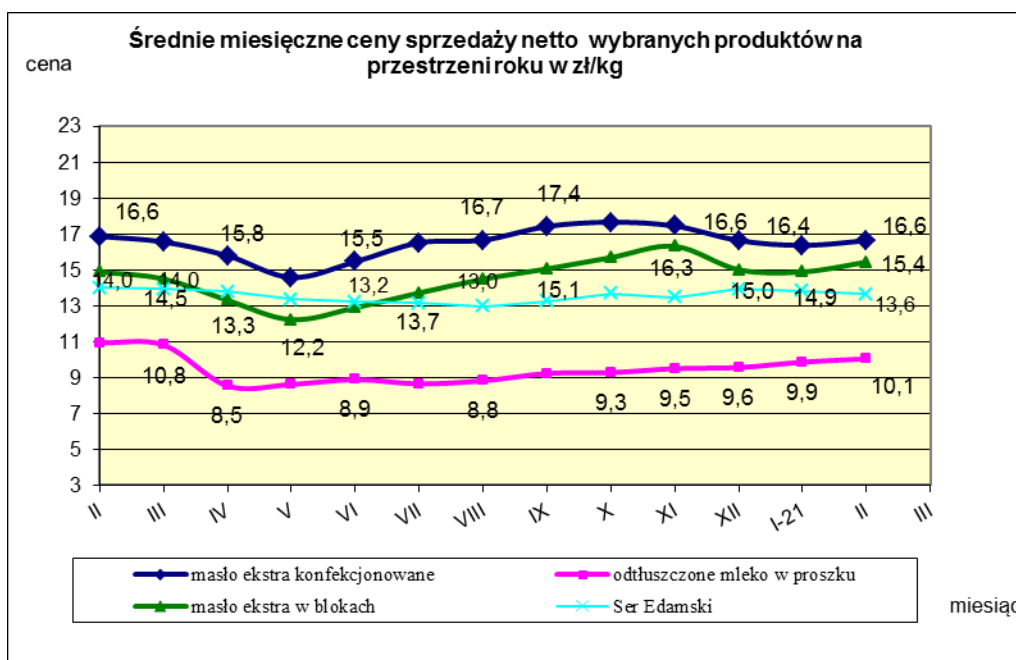
2. Zmiana cen wybranych produktów mleczarskich w zł/100kg w skali tygodnia, miesiąca, początku roku, roku i dwóch lat.

Towar	Cena						Dynamika w skali				
	Aktualna 01-07.02	tydzień temu	miesiąc temu	początek roku	rok temu	2 lata temu	tygodnia	miesiąca	początek roku	roku	2 lat
Mleko surowe skup styczeń 21	149,3		155,2	139,2	139,2	139,5		96,2	107,3	107,3	107,0
Mleko w proszku odtłuszczone	1021	1014	1009	983	1092	743	100,7	101,2	103,9	93,5	137,5
Mleko w proszku pełne	1294	1245	1283	1189	1269	1169	103,9	100,9	108,9	102,0	110,7
Masło w blokach	1609	1557	1534	1470	1481	1737	103,3	104,9	109,5	108,6	92,6
Masło konfekcjonowane	1737	1693	1634	1624	1645	1901	102,6	106,2	106,9	105,6	91,3
Ser Edamski	1398	1406	1361	1377	1400	1297	99,4	102,8	101,5	99,8	107,8
Ser Gouda	1443	1436	1446	1450	1440	1297	100,5	99,8	99,5	100,3	111,2

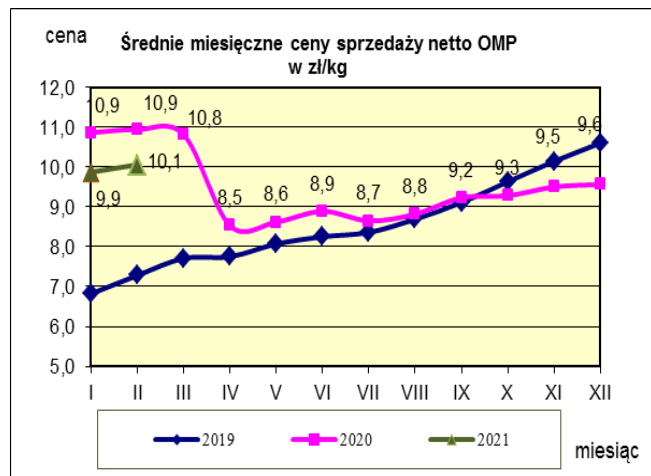
IV. MIESIĘCZNY WSKAŹNIK ZMIANY CENY PRODUKTÓW MLECZARSKICH MONITOROWANYCH W RAMACH ZSRIR w 2021r.

arkusz	Sery i twarogi		Produkty mleczarskie stałe		Produkty mleczarskie płynne	
	średnia ważona cena netto w zł/100kg	zmiana ceny [%] w stosunku do miesiąca poprzedniego	średnia ważona cena netto w zł/100kg	zmiana ceny [%] w stosunku do miesiąca poprzedniego	średnia ważona cena netto w zł/100kg	zmiana ceny [%] w stosunku do miesiąca poprzedniego
styczeń	1360	0,4	1086	-6,4	274	0,1
luty	1338	-1,6	1095	0,8	279	2,0
marzec						
kwiecień						
maj						
czerwiec						
lipiec						
sierpień						
wrzesień						
październik						
listopad						
grudzień						

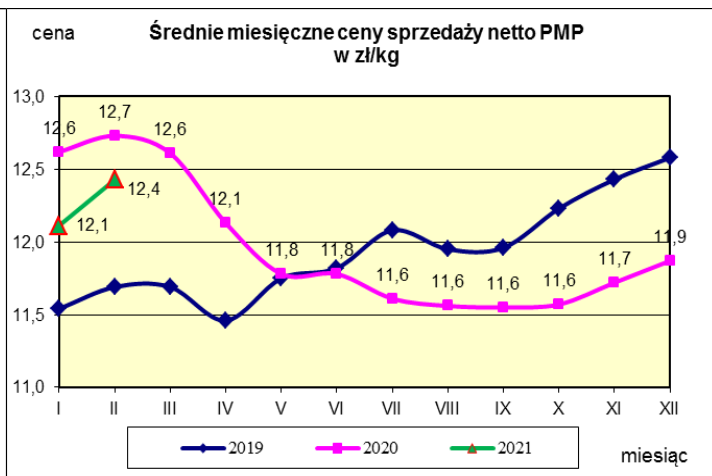
V. ŚREDNIE MIESIĘCZNE CENY SPRZEDAŻY NETTO (bez VAT) WYBRANYCH PRODUKTÓW MLECZARSKICH W PORÓWNANIU Z ROKIEM POPRZEDNIM w zł/kg.

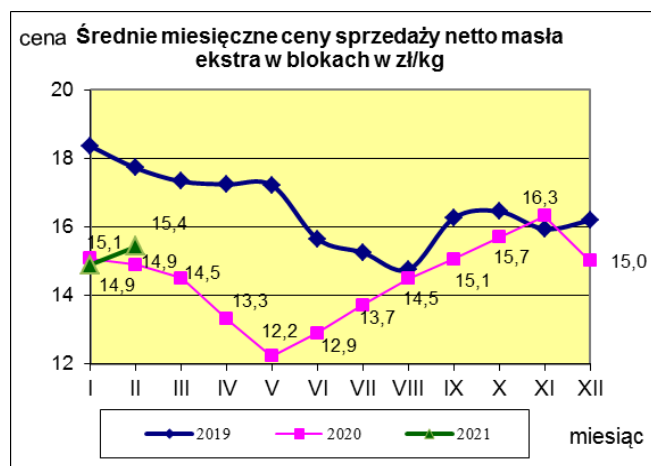
Mleko odtłuszczone w proszku.

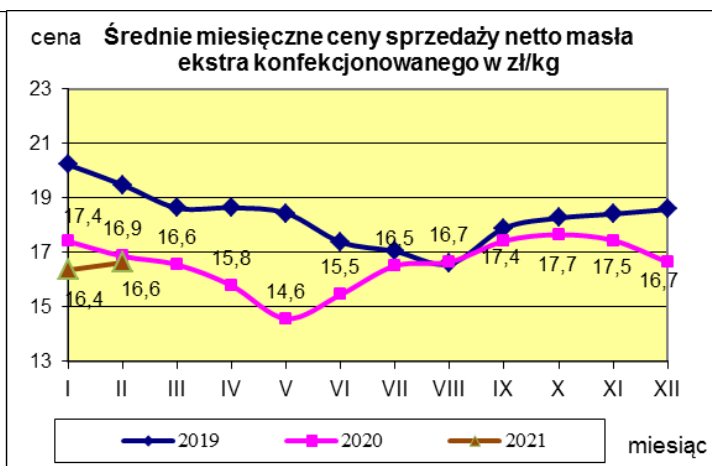
Mleko pełne w proszku.

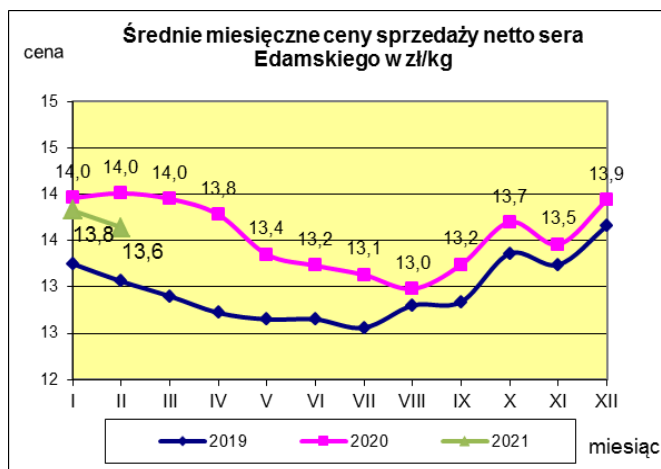
Masło ekstra w blokach.

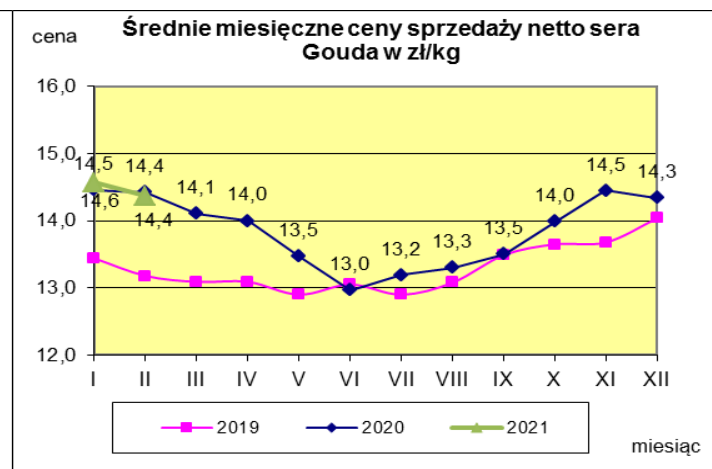
Masło ekstra konfekcjonowane.

Ser dojrzewający Edamski.

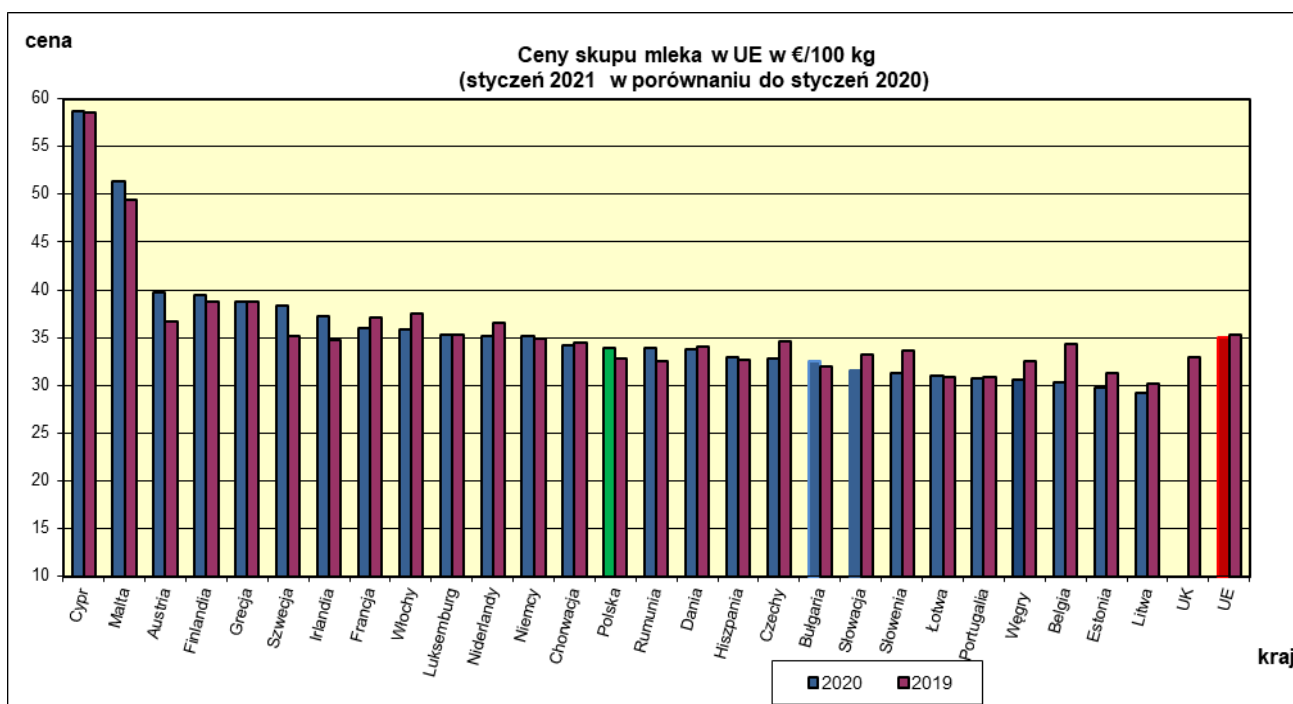
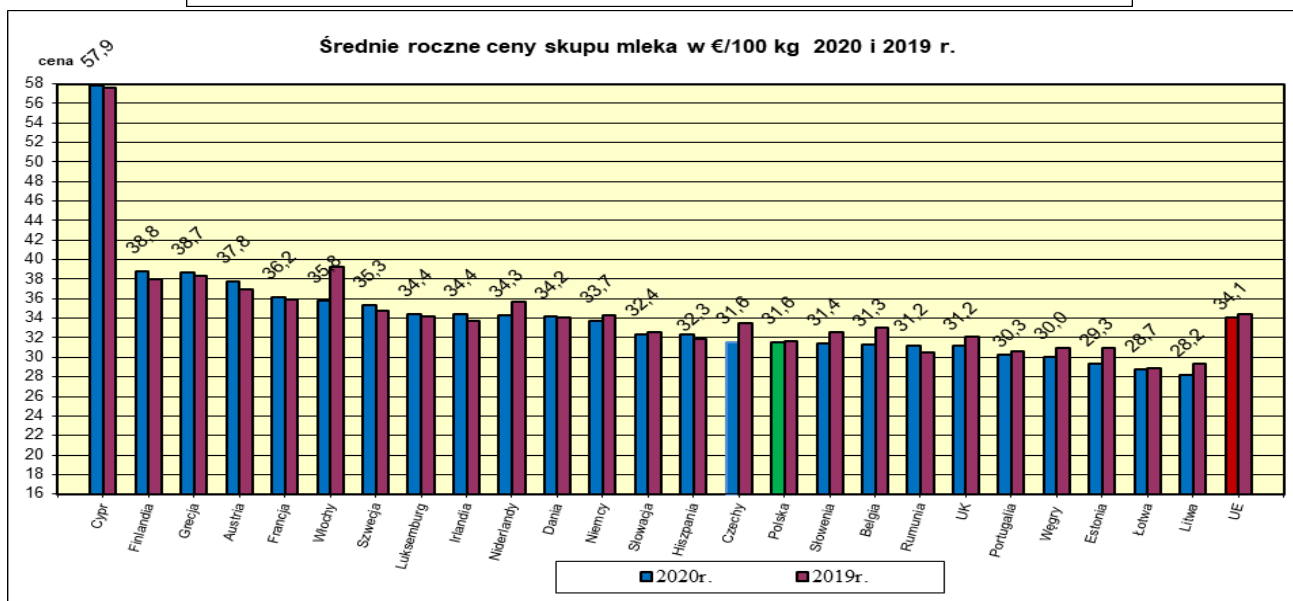
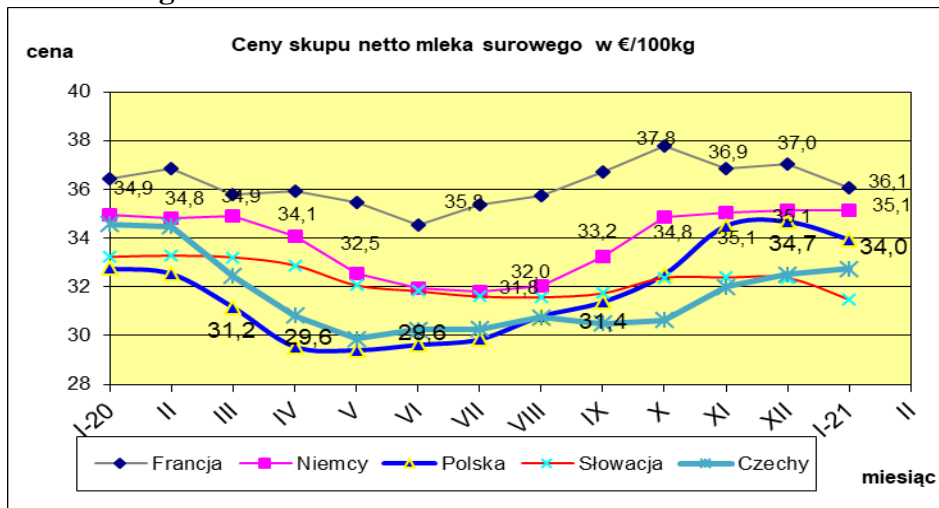

Ser dojrzewający Gouda.

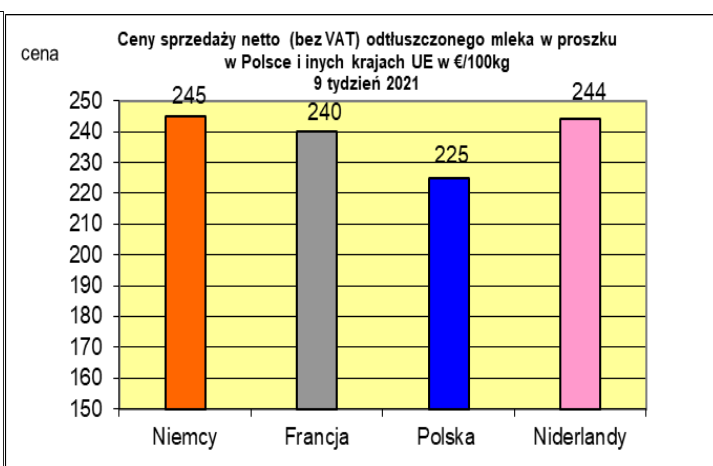
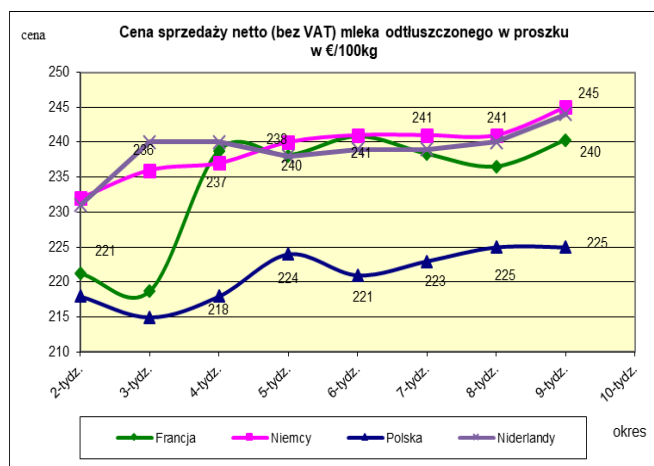
VI. PORÓWNANIE ŚREDNICH CEN NETTO (bez VAT) PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW MLECZARSKICH W POLSCE I WYBRANYCH KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ.*

Ceny skupu mleka surowego**.

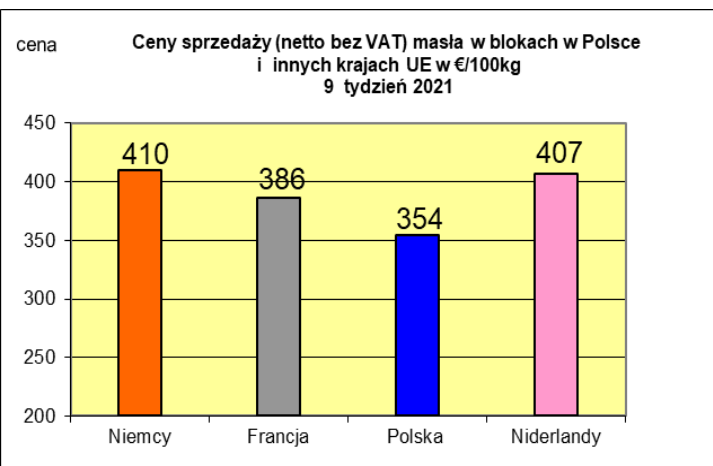
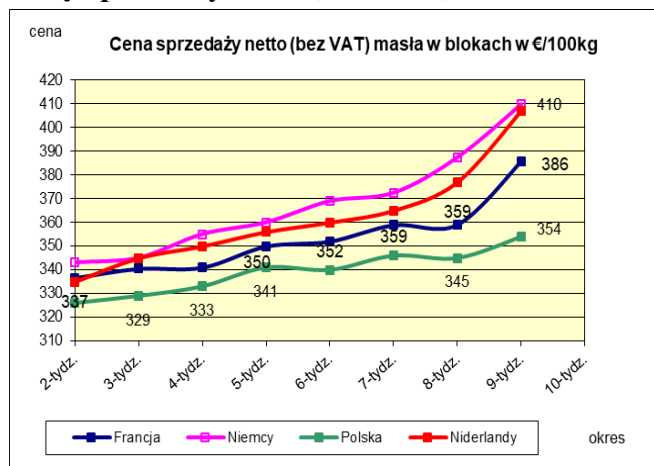

* Dane Komisji Europejskiej

Ceny sprzedaży netto (bez VAT) odłuszczonego mleka w proszku.

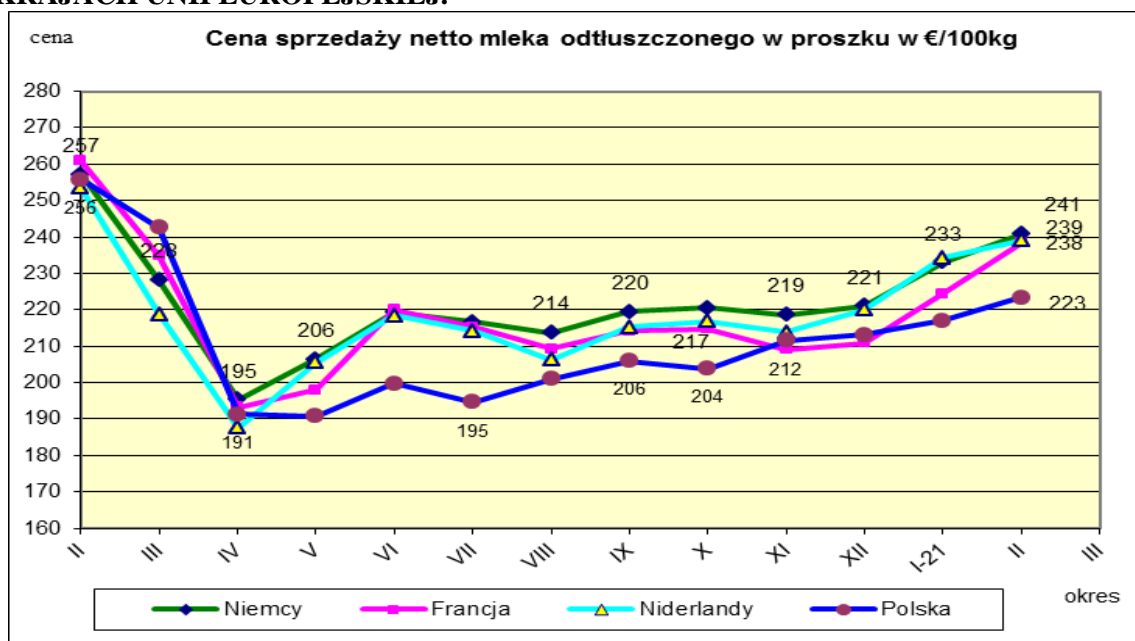

Ceny sprzedaży netto (bez VAT) masła ekstra w blokach.

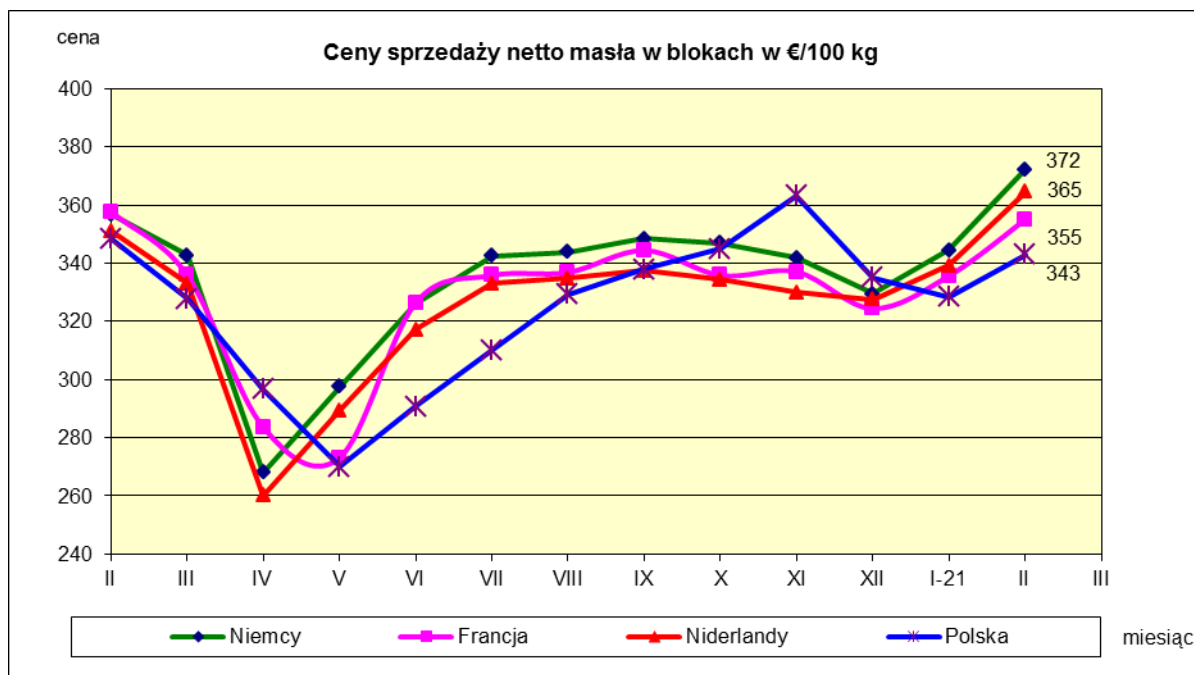

*Źródło: Clal.it, FranceAgriMer i produzuivel.nl

VII. PORÓWNANIE ŚREDNICH MIESIĘCZNYCH CEN SPZEDAŻY NETTO (bez VAT) PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW MLECZARSKICH W POLSCE I WYBRANYCH KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ.*

Wykorzystanie możliwe z dokładnym podaniem źródła

- Źródło: Clal.it i wyliczenia własne

VIII. HANDEL ZAGRANICZNY PRZETWORAMI MLECZNYMI.**

Handel zagraniczny przetworami mlecznymi w 2020r. – dane wstępne.

OGÓLEM EKSPORT I IMPORT

CN	Nazwa towaru	EKSPORT/WYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.
RAZEM produkty mleczarskie		2 095 407	2 070 166	9 003 769	9 166 350	1 625 752	1 645 925
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	433 803	413 832	1 864 106	1 833 441	830 375	838 383
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	302 963	323 998	1 301 712	1 434 962	161 572	154 351
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	132 043	122 648	567 347	543 437	111 375	108 102
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	194 865	195 672	837 492	865 609	206 022	225 030
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymane z mleka	236 248	199 063	1 014 741	879 242	57 878	57 154
0406	Sery i twarogi	795 485	814 953	3 418 371	3 609 659	258 529	262 906

CN	Nazwa towaru	IMPORT/PRZYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.
RAZEM produkty mleczarskie		953 555	930 280	4 098 108	4 116 389	597 716	575 333
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	169 614	142 614	728 786	630 786	224 010	181 633
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	189 993	203 389	816 605	898 501	107 831	117 062
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	77 636	71 992	333 611	318 538	65 549	58 820
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	48 176	61 929	207 029	274 542	78 108	100 329
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymane z mleka	86 498	77 906	371 912	345 637	17 852	19 856
0406	Sery i twarogi	381 637	372 450	1 640 165	1 648 384	104 366	97 632

UNIA EUROPEJSKA 28 – EKSPORT I IMPORT

CN	Nazwa towaru	EKSPORT/WYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.
RAZEM produkty mleczarskie		1 520 057	1 343 072	6 531 531	5 946 077	1 218 913	1 123 901
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	358 247	304 101	1 539 442	1 346 731	685 703	629 565
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	116 769	117 057	501 861	519 318	69 571	64 097
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	117 807	105 421	506 172	466 929	100 975	96 269
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	107 031	90 977	459 895	400 871	105 931	98 623
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	203 401	153 565	873 669	678 797	50 252	44 091
0406	Sery i twarogi	616 802	571 951	2 650 493	2 533 432	206 482	191 255

CN	Nazwa towaru	IMPORT/PRZYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.
RAZEM produkty mleczarskie		945 823	927 014	4 064 903	4 101 892	591 867	572 753
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	168 491	142 600	723 958	630 723	222 828	181 627
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	187 710	202 695	806 802	895 377	106 766	116 822
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	76 878	71 506	330 358	316 391	64 683	58 305
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	46 307	61 012	199 017	270 484	75 721	98 733
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	85 607	77 773	368 082	345 033	17 616	19 814
0406	Sery i twarogi	380 829	371 429	1 636 686	1 643 883	104 254	97 452

NIDERLANDY – EKSPORT I IMPORT

CN	Nazwa towaru	EKSPORT/WYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.
RAZEM produkty mleczarskie		107 327	98 565	461 075	435 596	66 760	64 670
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	1 833	2 472	7 877	10 985	2 194	2 797
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	12 041	14 825	51 690	65 898	5 917	7 588
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	4 546	3 755	19 537	16 684	3 051	2 554
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	53 212	43 430	228 722	191 509	45 856	41 180
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	23 446	18 577	100 630	81 395	5 735	5 664
0406	Sery i twarogi	12 248	15 506	52 620	69 125	4 007	4 886

CN	Nazwa towaru	IMPORT/PRZYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.
RAZEM produkty mleczarskie		111 009	78 088	476 814	345 496	39 211	31 918
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	2 327	2 970	9 982	12 895	2 315	2 190
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	22 476	18 773	96 510	83 337	9 728	9 105
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	577	606	2 479	2 651	246	282
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	6 820	7 435	29 299	32 891	6 232	7 128
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	31 034	10 606	133 354	47 444	6 311	3 063
0406	Sery i twarogi	47 774	37 699	205 190	166 278	14 378	10 150

NIEMCY – EKSPORT I IMPORT

CN	Nazwa towaru	EKSPORT/WYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.
RAZEM produkty mleczarskie		438 759	365 354	1 885 234	1 617 414	621 957	593 016
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	244 357	203 164	1 049 854	899 071	508 100	489 102
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	37 878	36 259	162 814	160 962	26 475	22 645
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	9 325	10 511	40 064	46 641	9 241	10 639
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	10 936	11 359	46 974	50 154	27 633	28 331
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	25 207	12 516	108 276	55 441	6 423	3 922
0406	Sery i twarogi	111 056	91 545	477 252	405 144	44 086	38 377

CN	Nazwa towaru	IMPORT/PRZYWÓZ					
		Wartość [tys. EUR]		Wartość [tys. PLN]		Wolumen [tony]	
		2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.	2019r.	2020r*.
RAZEM produkty mleczarskie		342 186	323 535	1 470 806	1 432 260	195 631	184 679
0401	Mleko i śmietana, nie zagęszczone	45 116	38 880	193 858	172 372	53 878	42 401
0402	Mleko i śmietana, zagęszczone	68 162	79 530	292 986	351 667	49 550	55 198
0403	Maślanka, mleko zsiadłe i śmietana kwaśna, jogurt	32 314	26 363	138 843	116 655	26 815	20 009
0404	Serwatka, nawet zagęszczona, lub zawierająca dodatek cukru	10 702	12 692	45 974	56 317	11 659	16 801
0405	Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka	27 852	22 877	119 711	101 418	5 398	5 770
0406	Sery i twarogi	158 041	143 194	679 433	633 831	48 330	44 501

Polski eksport i import **surowego mleka i śmietany** (kod CN 0401) według ważniejszych krajów w 2020r. (dane wstępne).

EKSPORT							
2019r				2020r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	433 803	1 864 106	830 375	OGÓLEM	413 832	1 833 441	838 383
Niemcy	244 357	1 049 854	508 100	Niemcy	203 164	899 071	489 102
Chiny	42 250	181 427	85 110	Chiny	61 109	271 598	121 504
Litwa	16 120	69 253	34 516	Litwa	20 327	90 274	45 060
Wielka Brytania	14 067	60 421	20 587	Wielka Brytania	12 323	54 612	15 488
Węgry	12 374	53 203	15 701	Węgry	9 433	41 783	6 917
Włochy	10 815	46 515	20 712	Słowacja	9 199	40 824	5 656
Rumunia	9 861	42 456	17 634	Zjedn.Emiraty A	8 100	35 758	16 593
Republika Połu	8 915	38 343	18 025	Republika Czes	7 250	32 331	6 150
Słowacja	7 823	33 678	5 458	Ukraina	6 797	30 221	10 212
Bulgaria	6 869	29 499	13 196	Rumunia	6 457	28 542	6 167
Łotwa	5 917	25 423	13 012	Łotwa	6 350	28 135	13 985
Grecja	5 893	25 300	11 237	Bulgaria	5 390	23 901	10 564
Republika Czes	5 179	22 282	5 946	Grecja	4 360	19 265	8 087
Libia	4 899	21 098	9 455	Libia	4 189	18 208	8 415
Chorwacja	4 002	17 203	3 353	Włochy	3 794	16 910	5 335
Francja	3 053	13 094	2 267	Republika Kor	3 302	14 636	6 307

IMPORT							
2019r				2020r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	169 614	728 786	224 010	OGÓLEM	142 614	630 786	181 633
Litwa	92 904	399 202	106 999	Litwa	79 261	350 305	102 431
Niemcy	45 116	193 858	53 878	Niemcy	38 880	172 372	42 401
Republika Czeska	13 722	58 946	37 883	Belgia	4 970	22 005	6 531
Belgia	4 929	21 190	5 549	Republika Czeska	4 300	19 044	13 539
Austria	3 544	15 202	7 300	Słowacja	3 070	13 552	8 354
Holandia	2 327	9 982	2 315	Holandia	2 970	12 895	2 190
Estonia	2 137	9 204	1 102	Wielka Brytania	2 833	12 781	2 238
Ukraina	1 016	4 365	971	Estonia	2 172	9 419	1 136
Węgry	931	4 008	4 640	Francja	2 141	9 479	1 191
Słowacja	695	2 979	951	Dania	1 059	4 688	704
Szwecja	692	2 972	1 116	Szwecja	255	1 110	270
Włochy	375	1 601	127	Austria	229	1 014	160
Francja	309	1 331	214	Węgry	202	909	360
Wielka Brytania	271	1 163	279	Włochy	157	703	63
Dania	223	963	264	Łotwa	75	329	31
Hiszpania	193	827	161	Słowenia	21	97	18

Polski eksport i import **mleka i śmietany zagęszczonych m. in. w proszku** (kod CN 0402) według ważniejszych krajów w 2020r. (dane wstępne).

EKSPORT							
2019r				2020r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	302 963	1 301 712	161 572	OGÓLEM	323 998	1 434 962	154 351
Algieria	49 010	209 987	24 022	Algieria	84 201	370 632	36 564
Niemcy	37 878	162 814	26 475	Niemcy	36 259	160 962	22 645
Meksyk	15 707	67 534	7 056	Filipiny	23 956	106 314	10 598
Filipiny	15 003	64 464	7 404	Wietnam	15 106	68 236	8 137
Włochy	14 816	63 675	7 698	Holandia	14 825	65 898	7 588
Wietnam	13 725	59 244	6 638	Chiny	12 701	56 405	5 491
Jemen	13 451	57 769	7 707	Bułgaria	12 630	55 900	5 921
Bułgaria	12 300	52 918	6 239	Włochy	9 973	44 023	4 502
Holandia	12 041	51 690	5 917	Rumunia	9 474	42 020	4 543
Chiny	10 912	46 876	5 495	Arabia Saudyjska	9 244	40 963	4 010
Nigeria	7 672	32 886	4 025	Nigeria	7 868	35 373	3 164
Rumunia	7 426	31 954	3 646	Indonezja	6 293	27 667	2 961
Japonia	6 928	29 779	3 620	Wielka Brytania	5 217	23 086	3 307
Arabia Saudyjska	6 504	28 011	2 888	Libia	4 620	20 567	578
Kuba	6 139	26 345	2 153	Serbia	4 309	19 087	1 693
Chorwacja	5 869	25 176	3 236	Republika Czeska	3 969	17 583	1 668

IMPORT							
2019r				2020r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	189 993	816 605	107 831	OGÓLEM	203 389	898 501	117 062
Niemcy	68 162	292 986	49 550	Niemcy	79 530	351 667	55 198
Litwa	24 860	106 950	14 266	Wielka Brytania	27 602	121 465	11 530
Holandia	22 476	96 510	9 728	Francja	23 917	105 746	11 582
Francja	19 094	82 119	7 188	Holandia	18 773	83 337	9 105
Irlandia	18 510	79 563	8 296	Litwa	14 249	62 234	9 265
Wielka Brytania	7 572	32 442	4 622	Irlandia	11 972	52 808	4 975
Włochy	6 661	28 583	2 635	Belgia	6 317	28 288	2 652
Belgia	6 552	28 196	2 972	Szwecja	3 528	15 542	4 849
Ukraina	2 264	9 719	1 064	Austria	3 082	13 693	1 290
Austria	2 205	9 473	1 023	Estonia	2 691	11 695	1 289
Łotwa	1 940	8 345	1 053	Finlandia	2 566	11 304	1 320
Finlandia	1 920	8 247	1 028	Dania	2 196	9 872	976
Republika Czeska	1 711	7 353	733	Republika Czeska	2 164	9 608	784
Estonia	1 489	6 422	650	Włochy	1 389	6 109	593
Szwecja	1 313	5 651	1 558	Łotwa	717	3 164	339
Dania	1 226	5 290	477	Ukraina	683	3 077	240

Polski eksport i import maślanki, mleka zsiadłego i śmietany kwaśnej, jogurtu (kod CN 0403) według ważniejszych krajów w 2020r. (dane wstępne).

EKSPORT							
2019r				2020r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	132 043	567 347	111 375	OGÓLEM	122 648	543 437	108 102
Wielka Brytania	18 256	78 448	16 904	Wielka Brytania	21 242	94 184	18 667
Litwa	14 056	60 395	10 977	Węgry	14 778	65 443	20 230
Węgry	12 222	52 508	12 561	Litwa	11 764	52 019	9 258
Hiszpania	10 798	46 395	8 270	Niemcy	10 511	46 641	10 639
Niemcy	9 325	40 064	9 241	Hiszpania	8 638	38 298	7 081
Republika Czeska	9 114	39 163	8 895	Łotwa	6 331	28 047	3 419
Rumunia	7 744	33 264	8 485	Republika Czeska	6 085	26 927	5 883
Łotwa	5 943	25 540	3 292	Filipiny	5 999	26 583	2 774
Filipiny	5 394	23 213	2 521	Ukraina	5 859	26 045	5 660
Estonia	4 654	20 002	2 203	Rumunia	4 655	20 586	5 349
Holandia	4 546	19 537	3 051	Estonia	4 514	19 999	2 126
Belgia	3 618	15 546	2 772	Holandia	3 755	16 684	2 554
Finlandia	3 611	15 509	2 885	Belgia	3 329	14 739	2 656
Szwecja	3 549	15 240	2 497	Słowacja	2 573	11 369	2 223
Ukraina	3 305	14 204	2 933	Irlandia	1 981	8 776	1 996
Słowacja	2 501	10 748	2 274	Kosowo	1 451	6 429	974

IMPORT							
2019r				2020r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	77 636	333 611	65 549	OGÓLEM	71 992	318 538	58 820
Niemcy	32 314	138 843	26 815	Niemcy	26 363	116 655	20 009
Belgia	14 675	63 069	15 688	Belgia	18 086	80 054	18 611
Republika Czeska	14 073	60 474	9 773	Republika Czeska	10 924	48 244	7 109
Austria	7 316	31 451	6 523	Austria	9 930	44 010	8 183
Francja	3 306	14 215	1 828	Francja	2 600	11 511	1 493
Litwa	1 688	7 231	955	Włochy	718	3 220	1 319
Włochy	906	3 893	1 417	Holandia	606	2 651	282
Ukraina	754	3 237	866	Ukraina	486	2 147	515
Hiszpania	698	3 008	379	Portugalia	457	2 039	216
Holandia	577	2 479	246	Hiszpania	446	1 950	212
Rumunia	513	2 202	643	Irlandia	287	1 254	142
Irlandia	167	719	41	Estonia	241	1 049	170
Szwecja	162	694	115	Litwa	211	922	98
Estonia	112	483	74	Rumunia	164	731	184
Dania	106	454	30	Finlandia	125	560	65
Łotwa	70	301	42	Słowenia	95	419	77

Polski eksport i import serwatki, nawet zagęszczonej, lub zawierającej dodatek cukru (kod CN 0404) według ważniejszych krajów w 2020r. (dane wstępne).

EKSPORT							
2019r				2020r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	194 865	837 492	206 022	OGÓLEM	195 672	865 609	225 030
Holandia	53 212	228 722	45 856	Chiny	43 768	194 790	57 657
Chiny	25 584	110 015	30 401	Holandia	43 430	191 509	41 180
Indonezja	16 622	71 452	18 581	Niemcy	11 359	50 154	28 331
Niemcy	10 936	46 974	27 633	Indonezja	9 503	42 171	11 557
Malezja	8 457	36 371	9 670	Malezja	8 366	37 042	10 064
Hiszpania	6 628	28 487	4 490	Węgry	6 599	28 935	1 734
Węgry	6 462	27 745	1 885	Tajlandia	5 192	23 013	5 540
Włochy	4 496	19 307	3 871	Włochy	4 747	20 918	4 407
Szwecja	4 493	19 294	1 308	Hiszpania	4 183	18 299	2 838
Tajlandia	4 129	17 730	4 448	Wietnam	4 086	18 138	5 122
Republika Południowa Afryki	3 716	15 973	4 298	Francja	3 964	17 390	3 630
Pakistan	3 294	14 158	3 499	Pakistan	3 277	14 406	3 631
Francja	3 206	13 762	3 173	Japonia	3 270	14 633	4 388
Rumunia	3 024	12 991	2 605	Serbia	2 483	11 005	2 130
Myanmar (Birma)	2 625	11 284	2 906	Dania	2 460	10 907	3 515
Wietnam	2 615	11 244	2 830	Republika Południowa Afryki	2 391	10 632	2 641

IMPORT							
2019r				2020r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	48 176	207 029	78 108	OGÓLEM	61 929	274 542	100 329
Niemcy	10 702	45 974	11 659	Niemcy	12 692	56 317	16 801
Holandia	6 820	29 299	6 232	Francja	8 219	36 571	9 367
Belgia	6 699	28 789	10 259	Holandia	7 435	32 891	7 128
Litwa	5 040	21 648	34 057	Włochy	6 450	28 596	1 788
Francja	3 634	15 618	2 609	Wielka Brytania	5 808	25 737	2 738
Włochy	3 414	14 715	2 563	Belgia	5 706	25 285	8 726
Węgry	3 163	13 592	2 361	Litwa	4 696	20 832	40 430
Republika Czeska	1 492	6 423	1 307	Węgry	2 402	10 573	1 102
Portugalia	1 308	5 623	624	Republika Czeska	1 665	7 327	2 863
Białoruś	1 182	5 079	1 781	Dania	1 205	5 386	709
Rumunia	987	4 242	294	Słowacja	1 033	4 545	4 232
Dania	818	3 511	1 110	Irlandia	938	4 108	475
Słowacja	635	2 735	1 397	Portugalia	843	3 713	364
Wielka Brytania	468	2 010	339	Finlandia	580	2 598	378
Łotwa	335	1 438	407	Łotwa	576	2 566	899
Chiny	316	1 347	84	Białoruś	392	1 722	541

Polski eksport i import **masła oraz innych tłuszczów otrzymanych z mleka** (kod CN 0405) według ważniejszych krajów w 2020r. (dane wstępne).

EKSPORT							
2019r				2020r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	236 248	1 014 741	57 878	OGÓLEM	199 063	879 242	57 154
Republika Czeska	44 884	192 866	11 295	Republika Czeska	32 963	146 410	9 605
Niemcy	25 207	108 276	6 423	Rumunia	20 156	88 750	5 641
Holandia	23 446	100 630	5 735	Holandia	18 577	81 395	5 664
Słowacja	19 195	82 427	4 815	Słowacja	17 496	77 601	4 943
Rumunia	18 615	79 966	4 785	Ukraina	17 037	75 233	5 266
Litwa	15 168	65 170	3 681	Litwa	14 096	62 411	3 918
Francja	14 273	61 258	3 559	Niemcy	12 516	55 441	3 922
Łotwa	9 204	39 529	2 217	Łotwa	7 335	32 445	2 070
Serbia	8 886	38 111	2 101	Wielka Brytania	5 626	24 933	1 275
Włochy	6 883	29 565	1 546	Francja	5 310	23 329	1 642
Arabia Saudyjska	6 351	27 226	1 025	Włochy	4 848	21 594	1 517
Węgry	6 274	26 942	1 497	Izrael	4 762	21 242	1 217
Wielka Brytania	5 882	25 273	1 230	Węgry	4 269	18 930	1 082
Azerbejdżan	3 481	14 968	935	Serbia	3 373	14 881	934
Chorwacja	3 277	14 074	730	Arabia Saudyjska	3 033	13 310	709
Turcja	3 069	13 287	846	Maroko	2 800	11 996	823

IMPORT							
2019r				2020r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	86 498	371 912	17 852	OGÓLEM	77 906	345 637	19 856
Holandia	31 034	133 354	6 311	Niemcy	22 877	101 418	5 770
Niemcy	27 852	119 711	5 398	Holandia	10 606	47 444	3 063
Irlandia	5 843	25 156	1 548	Wielka Brytania	7 306	31 912	1 548
Wielka Brytania	3 829	16 508	867	Belgia	7 169	31 631	1 847
Dania	3 560	15 313	787	Irlandia	7 073	31 383	1 703
Belgia	3 182	13 703	633	Finlandia	4 695	20 846	1 376
Austria	2 898	12 445	412	Dania	4 600	20 387	1 139
Finlandia	2 406	10 349	557	Francja	3 848	17 234	936
Francja	1 686	7 262	331	Włochy	3 177	14 159	771
Litwa	1 199	5 172	298	Litwa	2 214	9 931	651
Ukraina	800	3 442	216	Austria	1 981	8 812	390
Włochy	534	2 301	121	Hiszpania	1 220	5 430	356
Republika Czeska	522	2 247	131	Chorwacja	311	1 382	63
Słowacja	367	1 578	79	Republika Czeska	200	895	68
Szwecja	339	1 460	68	Słowacja	171	748	37
Chorwacja	218	936	44	Szwecja	169	743	43

Polski eksport i import serów i twarogów (kod CN 0406) według ważniejszych krajów w 2020r. (dane wstępne).

EKSPORT							
2019r				2020r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	795 485	3 418 371	258 529	OGÓLEM	814 953	3 609 659	262 906
Niemcy	111 056	477 252	44 086	Republika Czeska	91 783	406 407	28 129
Republika Czeska	97 077	417 113	30 509	Niemcy	91 545	405 144	38 377
Włochy	74 932	321 974	22 411	Ukraina	86 831	385 497	24 243
Słowacja	53 529	230 139	17 186	Włochy	61 019	270 707	18 704
Wielka Brytania	51 016	219 237	15 652	Wielka Brytania	51 841	229 788	16 829
Ukraina	38 237	164 346	10 577	Słowacja	48 455	214 464	15 049
Rumunia	37 711	162 080	15 395	Rumunia	39 790	176 184	15 602
Arabia Saudyjska	34 114	146 615	9 917	Arabia Saudyjska	35 742	157 968	11 126
Węgry	30 853	132 525	10 255	Węgry	27 825	123 051	8 882
Litwa	24 576	105 614	8 289	Litwa	24 034	106 505	7 928
Hiszpania	21 825	93 784	6 742	Hiszpania	21 826	96 246	6 696
Bułgaria	16 497	70 898	5 674	Dania	18 146	80 405	4 365
Dania	16 048	68 942	4 618	Holandia	15 506	69 125	4 886
Irak	15 692	67 421	4 685	Bułgaria	15 469	68 598	5 391
Łotwa	13 757	59 089	4 104	Izrael	14 822	65 440	4 109
Holandia	12 248	52 620	4 007	Łotwa	14 259	63 289	4 166

IMPORT							
2019r				2020r			
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wartość [tys. PLN]	Wolumen [tony]
OGÓLEM	381 637	1 640 165	104 366	OGÓLEM	372 450	1 648 384	97 632
Niemcy	158 041	679 433	48 330	Niemcy	143 194	633 831	44 501
Holandia	47 774	205 190	14 378	Włochy	43 147	191 080	6 673
Włochy	42 066	180 784	7 169	Holandia	37 699	166 278	10 150
Francja	24 654	105 984	6 534	Republika Czeska	27 595	122 283	7 501
Republika Czeska	24 566	105 549	6 393	Francja	22 867	101 217	5 255
Dania	22 551	96 885	6 603	Dania	21 948	97 191	6 663
Hiszpania	8 788	37 764	1 268	Wielka Brytania	11 444	50 633	2 821
Litwa	8 569	36 806	2 171	Hiszpania	10 789	47 683	1 608
Grecja	7 670	32 943	1 340	Litwa	10 270	45 473	1 984
Wielka Brytania	7 018	30 191	1 596	Grecja	8 040	35 565	1 426
Węgry	4 651	19 955	952	Cypr	7 247	32 188	988
Cypr	4 484	19 248	621	Węgry	6 767	30 101	1 363
Estonia	3 357	14 414	1 037	Belgia	3 726	16 460	1 881
Belgia	3 023	12 987	1 412	Irlandia	2 634	11 717	583
Finlandia	2 896	12 459	1 009	Słowacja	2 528	11 199	735
Austria	2 715	11 665	1 266	Łotwa	2 186	9 643	731

** Źródło: Ministerstwo Finansów.

Biuletyn „*Rynek mleka*” ukazuje się w każdy czwartek.

Wydawca:

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Departament Przetwórstwa i Rynków Rolnych.

ul. Wspólna 30 00-930 Warszawa

Internet: [strona ZSRIR](#) E-mail: biuletyn@minrol.gov.pl

Autor:

Dariusz Banasiewicz, tel. (022) 623-12-01

E-mail Dariusz.Banasiewicz@minrol.gov.pl

Warunki otrzymywania biuletynu:

Biuletyn udostępniany jest wszystkim zainteresowanym bezpłatnie.